

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2010 ГОДИНА - ОКОНЧАТЕЛНИ ДАННИ

През 2010 г. БВП възлиза на 70 511.2 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 36 052 млн евро, като на човек се падат 4 789.3 евро. Преизчислен в съпоставими цени по 2005 г., БВП се е увеличил с 0.4% спрямо предходната година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

По окончателни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ (БВП) през 2010 г. възлиза на 70 511.2 млн. лв. по текущи цени (табл. 1). Създадена от отраслите на националната икономика, брутната добавена стойност² през 2010 г. възлиза на 60 716.1 млн. лв. по текущи цени.

Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 1.8 процентни пункта през 2010 г. спрямо предходната година и достига до 29.5%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, е 65.6%, което е с 1.8 процентни пункта повече спрямо предходната година. Относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката запазва равнището през 2010 г. до ниво от 4.9%.

---

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

а) БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите (които не са разпределени по сектори и отрасли). БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

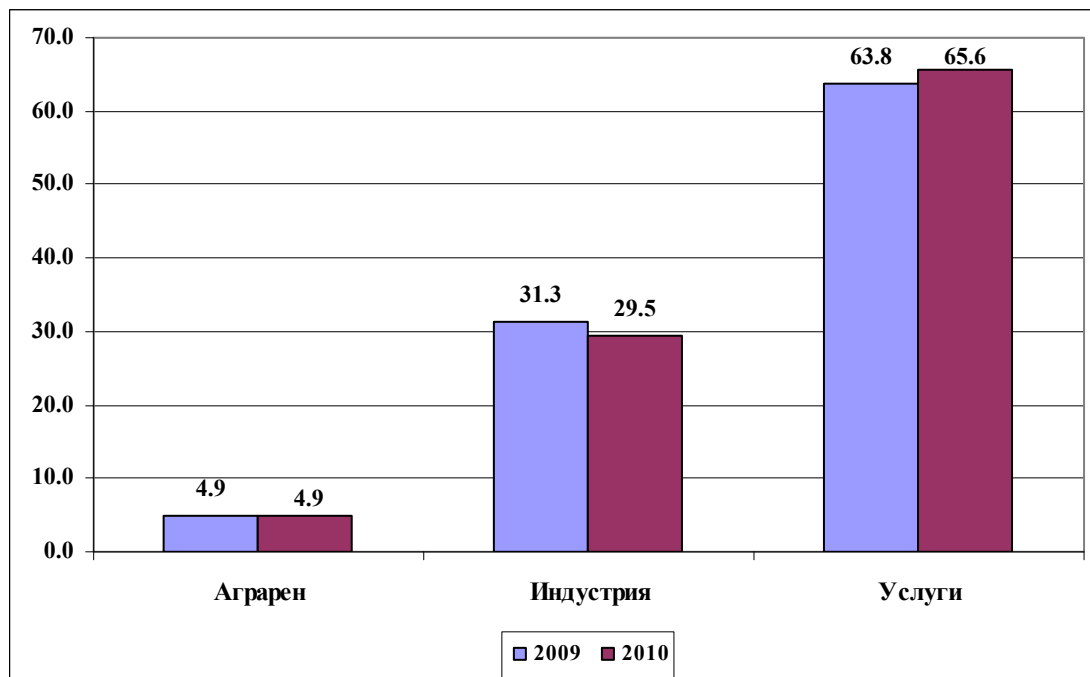
б) БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентите институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

в) БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС)** по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Структура на brutната добавена стойност по икономически сектори през 2009 и 2010 г. - %

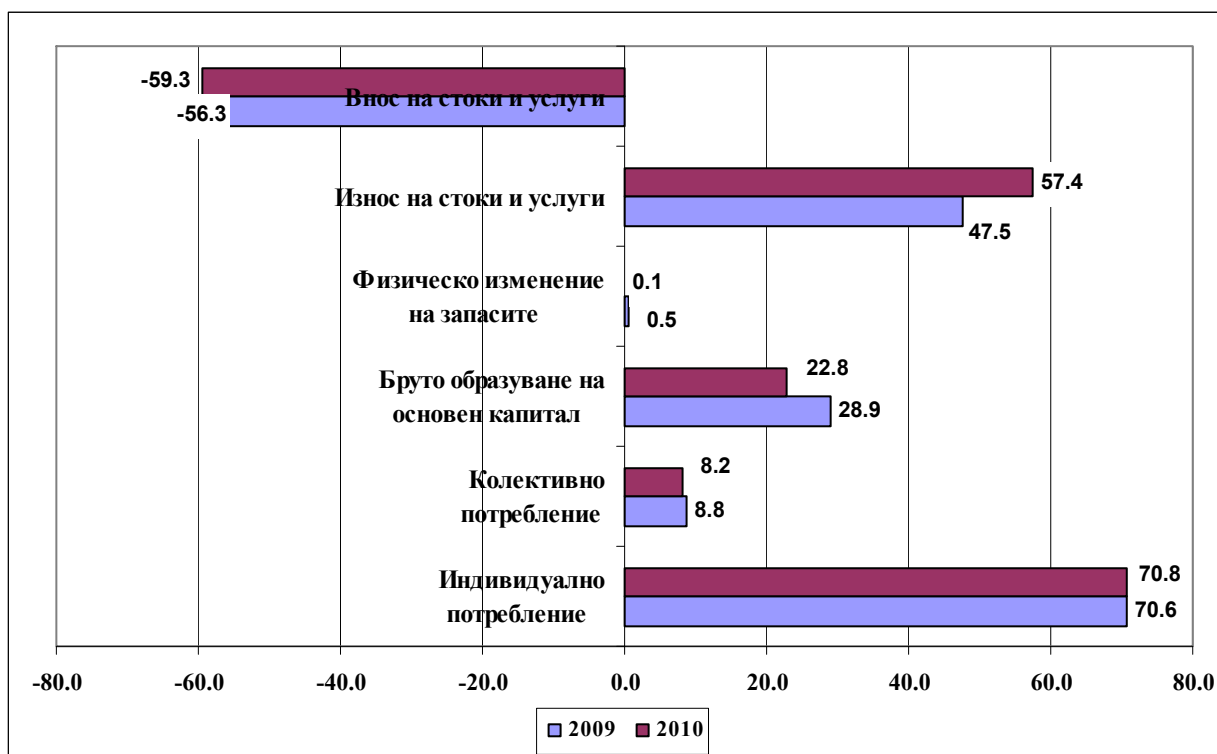
За индивидуално потребление на населението³ през 2010 г. се изразходва 70.8% от произведения БВП. Инвестициите (брутообразуване в основен капитал⁴) формират 22.8% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

³ *Разходите за крайно потребление* включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

⁴ *Брутообразуването в основен капитал* се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 2. Структура на компонентите на използвания БВП през 2009 и 2010 г. - %

Преизчислен по цени на 2005 г., БВП през 2010 г. се е увеличил с 0.4% спрямо предходната година.

През 2010 г. спрямо предходната година брутната добавена стойност нараства с 0.5%, като динамиката ѝ се определя основно от регистрираните ръстове в следните икономически дейности: търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 14.1%; операции с недвижими имоти - с 3.4%; и създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - с 2.3%.

По отношение на компонентите на крайното използване основен принос за регистрирания положителен икономически растеж от 14.7% има износът на стоки и услуги и индивидуалното потребление с 0.6%. Брутообразуването в основен капитал бележи спад с 18.3%.

Методологични бележки

Годишното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на „Европейската система на национални сметки, 1995” (ЕСНС '95) - издание на Евростат, приети с Регламент 2223/96 на ЕК.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в интернет страницата на НСИ⁵.

Резултатите от изследването са окончателни и се основават на годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана статистическа и административна информация - информация за данъци, субсидии, платежен баланс и други.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване.

Данните за БВП се предоставят съгласно Програмата на Евростат за предоставяне на данни в областта на националните сметки и Регламент 2223/96 на ЕК. В съответствие с изискванията за разработване и предоставяне на официална статистическа информация данните за БВП представляват експресни оценки, разработвани 42 - 45 дни след отчетния период, тримесечни регулярни оценки, разработвани 65 - 68 дни след отчетния период, предварителни годишни данни, разработвани на базата на предварителни тримесечни данни, окончателни годишни данни, разработвани 14 месеца след изтичане на съответния период, и ревизирани окончателни оценки, разработвани след съставяне на Таблици „Ресурс - Използване” 3 години след изтичане на отчетния период.

---

⁵ Вж. www.nsi.bg, Национални сметки.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за 2010 година

		2010		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		хил. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (КИД - 2008), (2+3+4):	60716130	100.0	86.1
2	Аграрен	2975818	4.9	4.2
3	Индустрия	17880690	29.5	25.4
4	Услуги	39859622	65.6	56.5
5	Корективи	9795113		13.9
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	70511243		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	55708981		79.0
8	Индивидуално	49917517		70.8
9	Колективно	5791464		8.2
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	16138013		22.9
11	В основен капитал	16077321		22.8
12	Изменение на запасите	60692		0.1
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-1335751		-1.9
14	Износ на стоки и услуги	40480778		57.4
15	Внос на стоки и услуги	41816529		59.3
16	Статистическа разлика	0		0.0